

זה הדבר

زوهديرکھ ZO HADEREKH

גיליון 35, 13 בספטמבר, 2017

לא למלחמה בצפון

נוכח התסכול מול אי-השפעתה על עתיד סוריה ועל רקע פרשות השחיתות, גובר החשש כי ממשלת נתניהו מתכננת מלחמה נוספת

מספיק חזק בשביל שנים של שקט, אלא הכרעה, הצהיר קצין בכיר בפיקוד הצפון שצוטט ברוב כלי התקשורת הישראליים (4.9). הכתב הצבאי של ערוץ 20, נועם אמיר: "בצה"ל קוראים להישג הבא 'הכרעה'. לא משנה אם יתקיים עימות בצפון או בדרום, המטרה הראשונה היא להכריע את האויב ולגרום לו להרים דגל לבן" (5.9). בחדשות ערוץ 2, התוודה הפרשן אהוד יערי על אכזבתו מתוצאות מלחמת האזרחים בסוריה: "ישראל הייתה יכולה לייצר מצב שבו המורדים, לא אל-קאעידה ולא דאע"ש, יושבים ושולטים בכל מרחב הדרום עד למבואות של דמשק. ישראל לא רצתה לעשות זאת כי יש אצלנו רתיעה מלפעול מעבר לגבול" (26.8).

אייזנקוט ונתניהו בגבול הצפון (תמונה: לע"מ)

הקצינים והפרשנים מסבירים שעל ישראל להמשיך ולהתערב במלחמת האזרחים הסורית. הם יכולים לנופף בדיבור החלול בדבר "הכרעה", אך במלחמה כה א-סימטרית, אין הכרעה. בשם דברור הצבא ובשם תשוקת המלחמה, הופכים הם כלי משחק בשירותו של ראש ממשלה החותר לחזק את מעמד ישראל כ"נושאת מטוסים יבשתית" בשירות האינטרסים של ארצות-הברית. לנתניהו יש גם אינטרס אישי במלחמה. הוא כבר הוכיח, שאם רק תיפול בחלקו ההודמנות, הוא לא יבחל בשום אמצעי כדי להסיט את הדיון הציבורי מפרשות השחיתות ולבלום את החקירות נגדו. לאחר שהתקשה להקדים את הבחירות לכנסת, מנסה נתניהו לגרור את ישראל למלחמה אזורית כדי להישאר בשלטון. למלחמה המתוכננת עלינו להתנגד בגלל מניעיו של ראש הממשלה, ובעיקר בגלל המחיר האנושי והכלכלי שהיא תגבה מהעמים.

התרגיל הצבאי הגדול ביותר של צה"ל בשני העשורים האחרונים, שהחל ב-4.9, מדמה מלחמה בגבול הצפון. על רקע התסכול הישראלי נוכח התוצאות המסתמנות של המלחמה בסוריה, משמעות התרגיל רבה. סוריה לא פורקה לכמה מדינות חסות, בשאר אל-אסד נותר על כסאו, אך יותר מכל, ישראל אינה שותפה לדיונים ולהחלטות באשר לעתיד סוריה.

לנתניהו לא ברור עד כמה יוכל לסמוך על הנשיא טראמפ כדי להגשים את מדיניותו, וזאת למרות הגיבוי האמריקאי שניתן להפצצת המתקן הסורי בשבוע שעבר. שיגור הטילים לעבר המתקן היה לא רק התגרות בכל הגורמים באזור, אלא ניסיון בוטה להפגין עוצמה צבאית ולזכות במקום משפיע במשחק האזורי. כשם שאיראן וטורקיה מובאות בחשבון בהחלטותיהן של ארצות הברית ורוסיה לגבי עתיד סוריה, הפרובוקציות של ישראל נועדו להבטיח שגם היא תובא בחשבון.

ביבי וליברמן משחקים באש. תארו לעצמכם שמטוסים ישראליים היו נפגעים מאש סורית או רוסית במהלך אחת הפלישות האוויריות לשטח הריבוני של סוריה. בנובמבר 2015 גרמה סיטואציה דומה משבר דיפלומטי בין מוסקבה לאנקרה. המשך ההתגרות עלול לגרור מלחמה בלבנון או בסוריה. מכונת התעמולה הישראלית כבר החלה לשווק לנו את המלחמה הבאה.

"הכרעה" היא הסיסמה החוזרת בהודעות דובר צה"ל והכתבים הצבאיים בערוצים השונים. לפעמים קשה להבדיל. "זו לא עוד מערכה עם רעיון הרתעתי, לתת למישהו פליק

אדלשטיין: לא יהיה כלום... כי לא היה כלום

"יו"ר הכנסת יולי אדלשטיין דחה בקשה להקמת שדולה פרלמנטרית נגד אלימות משטרתית, בטענה כי בכנסת כבר קיימת שדולה למען השוטרים. את הבקשה הגיש יו"ר סיעת מרצ אילן גילאון, והצטרפו אליה חברים מכל סיעות הבית. בלשכתו של גילאון התקבלה תשובה שלילית מטעם אדלשטיין, שבה נכתב כי כבר קיימת שדולה העוסקת בנושא – 'למען השוטרים, אנשי שירות בתי הסוהר ולוחמי האש בשירות פעיל ובגמלאות', של חבר הכנסת מיקי לוי (יש עתיד), לשעבר מפקד מחוז ירושלים במשטרה. גילאון השיב כי נדהם מסירובו של אדלשטיין, וטען כי מדובר במקרה חסר תקדים בכנסת 'שבו מתנגד יו"ר הבית להקמת שדולה לפי בקשתם של מגוון חברים מכל סיעות הבית, באמתלה תלושה ותוך עצימת עיניים לסוגיה חברתית בוערת ודחופה'. היוזמה להקמת השדולה נולדה מתוך מחאה על רקע שורת מקרים של אלימות משטרתית שהופנתה כלפי אזרחים במסגרות שונות ומרקעים שונים – בפינוי באום אל-חיראן, בהפגנות בפתח תקווה ובמאה שערים, בהפגנות נכים ברחבי הארץ ובמקרים נוספים."

(זואלה", 20.8)

ביבי: מטבע עובר לסוחר

"מטבע כסף כבן אלפיים שנה, ששימש בימי בית-המקדש השני כמטבע מחצית השקל, התגלה לאחרונה ביישוב נווה-צוף שבבנימין, ראש ממשלת ישראל, בנימין נתניהו, לעוקבי עמוד הפייסבוק שלו. 'תגלית מרגשת זו', הוסיף, 'היא עדות נוספת לקשר העמוק שבין עם ישראל לארצו – לירושלים, לבית-מקדשנו וליישובי יהודה ושומרון'. הפוסט של ראש הממשלה התבסס על כמה פרסומים שראו אור בכלי תקשורת בישראל ובחו"ל – ביניהם אתר ערוץ 7. אבל תחקיר האתר 'טיימס אופ ישראל' מעלה כי לא מדובר במטבע מימי בית שני. למעשה, גורסים באתר, כלל לא מדובר בממצא ארכיאולוגי. 'מזה למעלה מ-20 שנה, ילדים שביקרו במוזיאון ישראל בירושלים במהלך אירועי חג החנוכה קיבלו הזדמנות לחזור הביתה כשבידם מטבע 'עתיק'', כתבה כתבת האתר אמנדה בורשל-דן. המטבעות הללו, הוסיפה העיתונאית, הוטבעו על-ידי הילדים במסגרת אחת מפעילויות אגף הנוער של המוזיאון."

(העין השביעית", 29.8)

ב'זו הדרך' כתבנו על ביבי 2.7 פעמים בשבוע

"אדלסון הוא חבר קרוב שלי מזה כשלושים שנה ואני שמח לשוחח איתו מעת לעת. בשנים 2012-2015 שוחחתי איתו בממוצע של 0.75 שיחות בשבוע. בתקופה זו עמוס רגב ערך את עיתון ישראל היום, שוחחתי איתו בממוצע 1.5 שיחות בשבוע."

(בנימין נתניהו בפייסבוק, 31.8)

נתניהו מציג: 'פייק ניוז'

"איך באורח פלא כשנכנס לתפקיד אב הבית במעון ראש הממשלה, הוצאות האוכל זינקו וכמעט הכפילו את עצמן, וכשעזב הוצאות צנחו. וכמובן אף אחד לא שאל על חומרי הניקיון שזינקו כשנכנס לתפקיד ואיך גם הם צנחו לרמתם המקורית כשעזב? כל העיתונאים יודעים את זה אבל הם לא רוצים שאתם תדעו את זה."

(רה"מ ב'הרמת כוסית' של הליכוד בקריית שדה התעופה, 30.8)

בעלי המאה ובעלי הדעה

"הפוליטיקה האמריקאית בנויה על כספם של המיליארדרים וחברות הענק, והאקדמיה האמריקאית בנויה על כספם של התורמים."

(גיא רולניק, "דה מרקר", 1.9)

דברים בשם אומרם

סיפורו של אספרגוס לא כשר

"עדי טלמור הוא בעל סושייה כשרה בירושלים. אנשי הרבנות בעיר פנו אליו ואמרו לו שאסור למכור אספרגוס. למיטב ידיעתו של טלמור, לא השתנה מאום באספרגוס שלו. 'האספרגוס אותו אספרגוס', לדבריו. ובכל זאת, לפתע פתאום, ביום בהיר אחד, החליטו אנשי הרבנות שאסור לו למכור אספרגוס, כי האספרגוס 'צריך לעבור איזה שהם תהליכים'. אבל לא הוצג בפני טלמור שום נוהל סדור חדש לטיפול באספרגוס, כדי שיעמוד בתנאי תעודת הכשרות של הרבנות. וכך קרה שפתאום 'החליטו לקחת לנו את התעודה, בטענה שהאספרגוס לא כשר'. לפני חצי שנה הם באו אליו בדרישה שאת היין 'ימזוג יהודי שומר שבת'."

(רוגל אלפר, "הארץ", 24.8)

החתול המתנחל שומר על השמנת באוצר

"כשמונה חודשים לאחר שפורסם כי ראש היחידה הארצית לאכיפת דיני התכנון והבנייה במשרד האוצר, עו"ד אבי כהן, מתגורר במאחז בלתי חוקי בשטחים, במשרד האוצר ובנציבות שירות המדינה מעדיפים שלא להתייחס לנושא."

(אור קשת, "הארץ", 15.8)

לא יאומן כי יסופר

"ההכנסות ממיסוי ששינסקי מתעכבות: ב-2016 לא נכנסו כספים לקרן הגז הירבונית של ישראל, וככל הנראה לא ייכנסו אליה כספים לפני 2020. האם אנחנו חשופים לתכנוני מס מצד חברות הגז, והאם רשות המסים ערוכה להתמודד עם העניין?"

(מירב ארלוזורוב, "דה מרקר", 28.8)

מכתבים למערכת

שלום כיתה א' בחברון

ביום רביעי, 23 באוגוסט, יצא תיאסיר אבו סניא, ראש עיריית חברון, מלווה בפקידים של משרד החינוך הפלסטיני לביקור בבתי הספר בעיר, לרגל פתיחת שנת הלימודים. כאשר ניסה להגיע לבית הספר לבנות בעיר העתיקה, אל-פאיה, שוטרי מג"ב וחילים מנעו ממנו להגיע לבית הספר, והורו לו לעזוב את המקום.

עמוס גבירץ
קיבוץ שפיים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל:

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

"רק קניבלים חושבים כך"

בשנים האחרונות פורחת נוסטלגיה למנחם בגין. ריענון הזיכרון במלאות 35 שנה לטבח בסברה ובשאתילה

מאת טליה קליינמן

מאז הפאתוס התדרדר, הוא יצא למלחמה, השווה את יאסר ערפאת להיטלר, ולא הפסיק לדבר על "דם ילדינו" ועל הצורך לשפוך את דמם של הערבים. אל האיש הזה הם מתגעגעים?

אפשר לומר בביטול: ציפי לבני היא חלק מהימין הישראלי. אבל מה נאמר על מנהיג האופוזיציה, ח"כ יצחק הרצוג? בביקורו במפעל כי"ל בדימונה, אמר לשובתים: "אני מאמין בדרכו של מנחם בגין שנלחם עבור צדק חברתי לכולם" (17.5.2015). באמת? לכולם? אולי התכוון לתכנית הכלכלית של שמחה ארליך? לאינפלציה? לעוני שהתפשט בימי שלטונו?

תאמרו: לבני והרצוג אינם אנשי שמאל. אך במיתולוגיה זו נדבקים גם אנשי מרצ. זהבה גלאון: "מדינת ישראל צריכה לקלוט מספר מסוים של פליטים מסוריה כמו שמנחם בגין קלט בזמנו את הפליטים

הווייטנאמיים" (5.9.2015). "פליטים מסוריה"? "מספר מסוים"? כלומר, לשיבת פליטים פלסטינים מתנגדת מרצ בתוקף, אך תומכת בקליטה "סמלית" של פליטים מסוריה. לחקות אותה מחווה תועמלנית של בגין, אחרי שהאמריקאים הובסו בדרום מזרח אסיה.

ראו את ח"כ תמר זנדברג שציינה בעמוד הפייסבוק שלה, ביום השנה ה-25 למותו של בגין: "עדיפים קשיי השלום על ייסורי המלחמה. מנחם בגין. 25 שנים למותו". העיקר - לקושש לייקים בפייסבוק ולהשתתף בהשכחת מעלליו.

אני מעדיפה לצטט השבוע את ח"כ מאיר וילנר בהנמקת הצעת אי האמון של חד"ש, 8.6.1982. שום סיעה אחרת, לבד מסיעת חד"ש, לא הצביעה בעד אי האמון. רצ, מפ"ם ושינוי (שהרכיבו אחר כך את מרצ) נמנעו. ח"כים אחדים נעדרו מהמליאה. חד"ש עמדה לבדה.

והנה דברים שאמר מאיר וילנר, מזכ"ל מק"י, באותו נאום היסטורי בתחילת המלחמה, ארבעה חודשים לפני הטבח בסברה ובשאתילה: "מדיניותה של ממשלת הליכוד איננה חדשה. האפשר להתעלם מכך שבשנת 1981 בלבד נהרגו מהפצצות ומהפגזות ישראליות בלבנון 2,379 אזרחים ונפצעו 6,500? המלחמה הנוכחית אשר הממשלה פתחה בה ביוזמתה וללא כל סיבה היא מלחמה תוקפנית, מלחמת השמדת עם לגבי העם הפלסטיני, מלחמת כיבוש, מלחמה קולוניאלית מזוהמת, לא להגנת ישראל, לא באינטרס השלום והביטחון של ישראל. אשליה מסוכנת היא לחשוב שככל שגדל מספר הפלסטינים ההרוגים, כך גדל ביטחון ישראל. רק קניבלים יכולים לחשוב כך."

גיבור חדש נולד. איפה שאת לא קוראת משהו נגד נתינהו, או נגד הליכוד, מזכירים לך את מנחם בגין, גם מהמרכז שמאלה, כאילו לא מוטל על השמאל להשגיח מפני טשטוש הזיכרון. כך כתבה ציפי לבני (המחנה הציוני): "עשרים- וחמש שנה למותו של מנחם בגין. המנהיג, שאבא שלי קרא לו 'המפקד', גם שנים רבות אחרי שהאצ"ל פורק ומדינת ישראל קמה, והפעילות הפכה להיות פעילות פוליטית במסדרונות מצודת זאב וכנסת ישראל" (2.3).

ומה אמרה על 'המפקד'? "מנהיג שידע, בשביל רעיון, להיות שנים באופוזיציה כדי לשרת את העם מהאופוזיציה". מה היה הרעיון? לא הסבירה. מוטב לומר "בשביל הרעיון", וכל אחד יוכל להשלים לעצמו. כך שנוכל לקנות גם את המלפפון הזה: "[...] מנהיג שחיילים הרוגים קרעו את לבו, מנהיג שידע לוותר על שטח כדי לתת שלום לעמו". אז זהו, מלחמת לבנון הרצחנית (1982) נמחקה מהנאום שלה

כאילו הייתה אסון טבע נשכח. החיילים ש"קרעו את לבו", לא נחשבו כאשר פלש ללבנון. לבו לא נקרע, גם שיסה במשך השנים שבין המלחמה לפרישתו הפתטית מתפקידו את העם באופוזיציה. לבו לא נכמר כאשר אמר על הטבח בסברה ובשאתילה (ר' תמונה): "נוצרים הרגו מוסלמים". וכמה שהוא נהנה מנאומיו הדמגוגיים. שנה לפני המלחמה ההיא, ב-28.6.81, עמד בגין בכיכר מלכי ישראל, ובנאום בחירות הסית חסיד האחדות הלאומית נגד מפלגות השמאל: "מה מסמל הדגל האדום בתקופתנו? זהו דגלו של הטרור-נאציזם".

כך דיבר אז חתן פרס נובל לשלום, מנחם בגין: "אנחנו שינינו מן היסוד את שיטת ההגנה על עמנו מפני המחבלים המרצחים. בימי ממשלות המערך היה תגמול. איננו מזלזלים בו. היו באים המחבלים המרצחים, תופסים בני ערובה, הורגים איש, אישה וילד, ולאחר מכן היה צבאנו יוצא אל המחבלים ועושה בהם שפטים. אנחנו שינינו את השיטה הזאת מן הקצה אל הקצה. אין עוד תגמול [...] אנחנו יוצאים לקראתם, חודרים אל תוך בסיסיים ושם אנחנו עושים בהם שפטים. איננו מחכים עוד עד שיבואו אלינו וישפכו את דמנו. אנחנו חודרים אל הבסיסים של המחבלים ואנחנו לא נותנים להם מנוח לא ביום ולא בלילה. לעתים אנחנו מכים בהם שלוש פעמים ב-24 שעות, מן הים, מן היבשה, מן האוויר. חיל ורעדה מנת חלקם. אימה ופחד נפלו עליהם. אין להם זמן להתארגן ולתכנן ולהתנפל עלינו."

נתניהו מבקר אצל חבריו באמריקה הלטינית

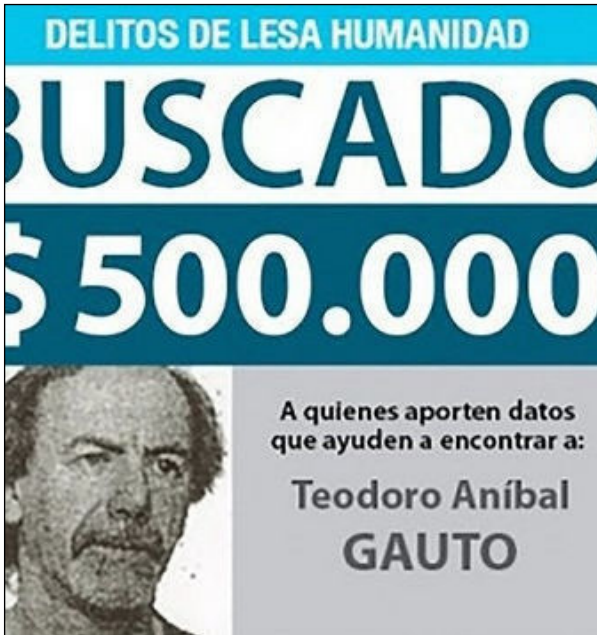
פעילי זכויות אדם לרה"מ: "קח אתך את המבוקש גאוטו"

ביקורו של ראש הממשלה, בנימין נתניהו, באמריקה החל בארגנטינה ביום שני (11.9), נמשך בקולומביה ובמקסיקו ומשם עבר לארה"ב.

יעדי הסיור באמריקה הלטינית נבחרו בקפידה. בשלוש המדינות שולטות ממשלות ימניות ופרו-אמריקאיות. אין ספק שאחת ממטרות הביקור באמריקה הלטינית היא חיזוק הציר הפרו-אימפריאליסטי, התומך גם בכיבוש הישראלי. שלוש מדינות אלה, כמו גם ברזיל, הן יעד מועדף לייצוא הנשק של ישראל.

בארגנטינה פגש נתניהו את הנשיא מאוריסיו מקרי, המתעקש להחזיר את ארצו לעידן הניאו-ליברלי, שכבר דרדר אותה למשבר הכלכלי והחברתי המשתולל מאז תחילת המאה. בינתיים, הצלחתו של הנשיא – חלקית. המחאה העממית והפועלית חזקה למדי ויש הסבורים שהנשיא מקרי, בעל הון שהתעשר בהפרטות הגדולות בעידן שקדם להתקוממות ב-2001, לא יסיים את הקדנציה.

בנובמבר 2015 נמנה נתניהו, עם ראשי הממשלה הראשונים שהתקשרו לברך את הנשיא הנבחר. הוא אמר אז למקרי כי הוא מצפה להידוק היחסים עם ארגנטינה. מקרי מצדו אמר לנתניהו כי יחסה של ארגנטינה לישראל ישתנה לחיוב, וכי שיתוף הפעולה בין שתי המדינות יתרחב.

כרזה של משטרת ארגנטינה: מבוקש בגין הפרת זכויות אדם

כסיום השיחה הזמין נתניהו את מקרי לביקור בישראל. השבוע היה נתניהו ראש הממשלה הישראלי הראשון המבקר בבואנוס איירס.

התחממות היחסים בין ממשלות ארגנטינה וישראל הובילה לגידול ניכר בייצוא הביטחוני של האחרונה, שהגיע לשיאו בעת שלטונה של הדיקטטורה הצבאית הרצחנית בשנים 1976-1983. הייצוא הישראלי מיועד כעת לכוחות המשטרה, המואשמים בהפרות שיטתיות של זכויות האזרח. ישראל אף מאמנת את הכוחות המיוחדים של ארגנטינה, שבין היתר עוסקים בפיזור אלים של הפגנות.

לקשרים בין ישראל לארגנטינה נדבק נוסף. במדינת ישראל יושב מזה שנים רבות איש שירותי המודיעין לשעבר בצבא ארגנטינה, המבוקש בארצו בגלל פשעים נגד האנושות. האינטרפול פרסם לפני כעשור קריאה לעוצרו, ומערכת המשפט הישראלית נקראה להעמידו לדין.

המבוקש (ר' תמונה), תיאודורו אניבל גאוטו, חי בחיפה תחת השם יוסף כרמל. את זהותו חשף ב-2015 העיתונאי שלמה סלוצקי בחדשות ערוץ 1. גאוטו שירת באחד ממחנות הריכוז האכזריים ביותר בדיקטטורה הקולונלים בארגנטינה.

מאז, מנסה קבוצה של פעילי זכויות אדם בישראל להביא להסגרתו לארגנטינה. למרות מאמצים גדולים שהושקעו בשנתיים האחרונות, מאמצים שכללו גם פניות ליועץ המשפטי לממשלה, לפרקליטות המדינה ולשר הפנים – לאחרון בבקשה שיוורה על ביטול אזרחותו של גאוטו לאחר שזיף נתונים במסמכי ההגירה שלו – מסרבת ממשלת ישראל לשתף פעולה עם מערכת המשפט של ארגנטינה.

ביוני אשתקד עתר עו"ד איתי מק לבית המשפט העליון, בבקשה לחייב את המדינה לפעול להסגרתו. המדינה טוענת כי יש לסרב לבקשה "בגלל חוסר עניין לציבור". נציגי המדינה מתכוונים להציג לבית המשפט חומר חסוי, המהווה לדבריהם יסוד לעמדתה התמוהה.

עם פרסום דבר ביקורו של נתניהו בארגנטינה, הפיצו הפעילים קריאה תחת הכותרת: "ביבי, קח אתך את המבוקש!". הפעילים פתחו במסע ציבורי שיימשך עד הדיון בכ"ץ, שיתקיים ב-11 בדצמבר.

אפרים דויד, בואנוס איירס

ניתן לקבל את

זו

הדרך

מדי שבוע

בדואר אלקטרוני

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום מתבקשים לשלוח תובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

איך מתאפשרת שיטת המתווכים?

רשמית, המעסיקים הם אלה המספקים היתרי עבודה לפלסטינים. דרך המעסיקים מגיעים פרוזיטים וגובים כספים מהעובדים. לרוב המתווכחים הם מטעם המעסיקים הישראליים, אבל יש גם מתווכחים פלסטינים שצברו הון תועפות.

בעיה דומה מתעוררת כאשר מקבלים המעסיקים אישורים עבור מכסה מסוימת של עובדים, אבל אינם זקוקים לכולם. במקרים כאלה, פלסטינים בעלי היתרים מחפשים עבודה במקום אחר, אבל רשמית תלויים במעסיק הראשון. כך נוצרים קבלני משנה. צריך לשים סוף לתופעה זו. אנחנו נדרוש מההסתדרות שהאחריות לכל עובד תהיה נתונה בידי מעסיק אחד בלבד, וניאבק על כך.

ימים ספורים לפני הפגישה השתתפת בסיור סולידריות מטעם חד"ש ת"א באתרי בנייה. נושא התאונות באתרי הבנייה עלה בפגישתן עם הפדרציה?

בוודאי. רוב הקורבנות של תאונות הבניין הם פלסטינים. זה היה אחד הנושאים המרכזיים שעלו בפגישתנו. בחדשים הקרובים נבקר לעתים קרובות בשטח. כנציגי עובדים, יש חשיבות רבה בסיוורים שלנו באתרי הבנייה. הפועלים לרוב חוששים לדבר, אתה יודע. אבל אנחנו נראה את המציאות באתרי הבנייה לנגד עינינו, ונשמע מהם על כל הבעיות שלהם.

הסיוור שערכנו בת"א לימד אותנו רבות. נפגשנו עם העובדים והסברנו להם את חשיבות נהלי הבטיחות באתרי בנייה. ביקשנו מהם לפנות אלינו אם הם נתקלים בניצול או ביחס לא צודק. אנחנו נעזור ככל שאפשר בכוחות שיש לנו בהסתדרות. העזרה שהעובדים הפלסטינים מקבלים מההסתדרות כעת אינה מספקת. העובדים הפלסטינים אינם מאוגדים אמנם בהסתדרות, אך ישנם עורכי דין האמונים על הטיפול בכל נושאי העובדים הפלסטינים. אנחנו רוצים שהעזרה תהיה אפקטיבית יותר.

זו אחת המשימות המרכזיות של האגף לשוויון בהסתדרות. אנחנו ננצל את אפשרויות הפעולה הפתוחות בפנינו ונילחם למען העובדים המוחלשים ביותר: הפלסטינים, המובטלים, הנשים העובדות, הנכים והעובדים הזרים.

י"ל

סדנת זכויות עובדים לנשים פלסטיניות

פעילי עמותת קו לעובד ערכו בשבוע שעבר סדנה בנושא זכויות עובדים לקבוצת נשים פלסטיניות המועסקות בישראל. רובן מועסקות בענף החקלאות. מקו לעובד נמסר כי מעסיקים ישראלים בהתנחלויות ובישראל מלינים את שכרן של נשים פלסטיניות ואינם מעניקים להן באופן גורף את הזכויות הסוציאליות הקבועות בחוק: ימי חופשה, דמי הבראה, ימי מחלה, שעות נוספות, הפרשה לפנסיה ופיצויי פיטורין. רבות מהעובדות הפלסטיניות הן נשים מעל גיל 50, שבשל גילן אינן נדרשות להחזיק בהיתר כניסה לעבודה בישראל. כתוצאה מכך, הן אינן נרשמות כמועסקות ולא מקבלות תלושי שכר. דפוסי ההעסקה הלא מתועדת פוגעים במובהק ביכולתן של העובדות לדרוש זכויות אשר נגזלו מהן מהמעסיק. גם במקרה של תאונות עבודה, על העובדות מוטלת חובת ההוכחה שהעסקתן אכן התקיימה, על מנת שיוכלו לקבל טיפול רפואי מסובסד, פיצויים או קצבת נכות.

עובדים פלסטינים במחסום, טולכרם (צילום: אורן זיו, אקטיבסטילס)

הניצול מעמיק

שעות במחסומים, תשלום על אישורי עבודה והזנחה בטיחותית. מצבם של העובדים הפלסטינים בישראל מתדרדר

ב-27.8 התקיימה פגישה בהשתתפות סיעת חד"ש בהסתדרות ופדרציית האיגודים המקצועיים הפלסטינית. שוחחתי עם דחיל חאמד (אבו זייד), יו"ר סיעת חד"ש בהסתדרות, שנכח בפגישה זו, שהתקיימה במטרה להעמיק את שיתוף הפעולה בין שני הגורמים. "נרקם שיתוף פעולה ארוך שנים עם האיגודים המקצועיים הפלסטיניים, במיוחד עם היו"ר שאהר סעד, חבר מפלגת העם הפלסטינית. היו מפגשים בעבר, וזה המפגש הראשון מאז נכנסתי בפברואר לתפקידי כיו"ר סיעת חד"ש בהסתדרות ויו"ר האגף לקידום שוויון", סיפר חאמד. "זו הייתה אמנם ישיבת היכרות, אבל עלו בה נושאים חשובים מאוד בנוגע לעובדים הפלסטינים". להלן הריאיון.

כמה עובדים פלסטינים מהשטחים הכבושים מועסקים כיום בישראל?

למעלה מ-60,000 עובדים פלסטינים בעלי היתרים מועסקים בישראל; כ-25,000 נוספים מועסקים ברישיון בהתנחלויות. נוסף אליהם, ישנם רבים, לא יודע להגיד במדויק, אבל אלפים רבים שעובדים בישראל ללא רישיון, ועוברים בדרך-לא-דרך את הגדר. קיימות הערכות לפיהן 30,000 עובדים פלסטינים מועסקים כאן באופן בלתי-חוקי.

גם אלה שיש ברשותם אישורי עבודה ולא צריכים להתגנב ולשהות בישראל באופן בלתי-חוקי, נאלצים לעבור דרך קשה מאוד. מדי יום, הם עוברים בדיקות ביטחוניות פולשניות מאוד במחסומים, בדיקות שאורכות שעות. כדי להגיע בשעה 7 או 8 בבוקר למקום העבודה, עליהם לצאת מהבית ב-3 לפנות בוקר.

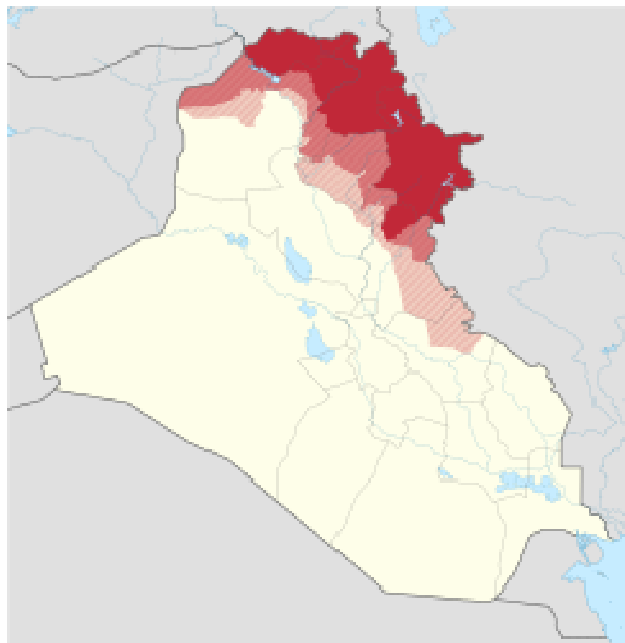
מכה אחרת ממנה סובלים העובדים בעלי ההיתרים – מכת המתווכים. עובדים פלסטינים המעוניינים לעבוד בישראל משלמים סכומי כסף אדירים לאלה המשיגים אישורי עבודה עבורם. עובדים עלולים לשלם 2,500 או 3,000 שקלים בחודש רק עבור הזכות לעבוד. וזאת שעה ששכר שלהם נמוך!

המדינה; בסוריה ובאיראן - כעשירית ממנה. בכל ארבע המדינות הם סובלים מאפליה ומדיכוי ומנסים כבר שנים לממש את זכותם להגדרה עצמית. בגלל התפתחויות פוליטיות שונות במדינות אלה, התפתח המאבק הלאומי הכורדי בנפרד בכל מדינה, אולם ישנם קשרים בין התנועות. בתקופת השלטון הקולוניאלי הבריטי בעיראק, כשלו כמה מרידות שחזרו לעצמאות כורדית. אחרי המהפכה בעיראק (1958), פרצו שתי מלחמות כורדיות-עיראקיות. בתקופת מלחמת איראן-עיראק (1980-1988), תמכו הכורדים בכוחות האיראניים, ובתגובה תקף משטרו של סדאם חוסיין את האזורים הכורדיים בצפון עיראק. במהלך התקפות אלה נהרגו מאות אלפי אזרחים כורדים בהתקפות אוויריות, נהרסו מאות כפרים כורדיים והוגלו תושביהם. אחרי מלחמת המפרץ (1991), הכריזה הקואליציה המערבית על אזור צפון עיראק כאזור אסור לטיסה. בשנים אלה (1994-1997) התחוללה מלחמת פנימית בין שתי המפלגות הכורדיות העיקריות, KDP בראשות ברזאני ו-KUP בראשות טלבאני. מאז הפלישה האמריקאית לעיראק (2003), מתפקדת ממשלת החבל הכורדי כממשלה פרוטו-עצמאית בעלת צבא משלה, תקציב עצמאי ומערכת חוק עצמאית. החל ב-2005, עיראק נחשבת לפדרציה על-פי חוקתה. מספר התושבים בחבל הכורדי בעיראק הוא כ-6.5 מיליון איש, לא כולל פליטים סורים שנקלטו שם. בבחירות לפרלמנט העיראקי ב-2005, זכתה קואליציית הברית הכורדית (KA) ב-75 מושבים מתוך 275. ג'לאל טלבאני, ממוצא כורדי, נבחר אז לנשיא עיראק, והיה הנשיא הלא-ערבי הראשון של עיראק. מסעוד ברזאני נבחר לנשיא חבל כורדיסטן.

לפי החוקה העיראקית, כוללת כורדיסטן רק שלושה מחוזות: סולימניה, אירביל ודוהוק. בסעיף 140 נקבע שאל שטחים נוספים ישובו עד סוף 2007 תושבים שגורשו, רכושם יוחזר ויתקיים משאל-עם על רצון האוכלוסייה להשתייכות לחבל הכורדי. סעיף זה לא יצא אל הפועל, והמשאל נדחה. עתה דורשים הכורדים את השבת מחוזות שהיה בהם רוב כורדי וטוהרו אתנית: כירכוך, צלאח אל-דין, דיאלה ונינווה. מאז קריסת הצבא העיראקי אל מול ארגון המדינה האסלאמית (2014), שולטת בשטחים אלה הפשמרגה. גם ב-2014 אמור היה להתקיים משאל עם על עצמאות כורדית בעיראק. אז הוא נדחה בשל פלישת כוחות המדינה האסלאמית לעיראק. הכורדים למודי אכזבות וצברו ניסיון מר בשל הבטחות שלא קוימו.

המשאל של 25.9 מעורר תגובות מגוונות ברחבי העולם. ראשית, הממשלה העיראקית מתנגדת לעצמאות כורדית; המפלגה הקומוניסטית העיראקית תומכת בו עקרונית, תוך קריאה לדיאלוג ולהימנעות מפרישה חפוזה. ממשלות איראן, סוריה וטורקיה מתנגדות רשמית. ראשי הצבא האיראני נועדו עם ראשי הצבא הטורקי ועם ארדואן על-מנת לתאם את תגובותיהם. ארה"ב, גרמניה, צרפת ובריטניה תומכות בזכות ההגדרה העצמית הכורדית, אך דורשות את דחיית המשאל, כל עוד נשקפת סכנה מצד דאע"ש.

מדינות נוספות תומכות במשאל בתנאי שהממשלה העיראקית תיתן את הסכמתה לכך. רוסיה תומכת בשלמות המדינה העיראקית, אך משבחת את הכורדים על מלחמתם בדאע"ש. איטליה, פולין, קוסובו וישראל הביעו תמיכה במשאל העם. איראן יכולה לפגוע באספקת המים לכורדיסטן בשל שליטתה בסכרים של נהר הזב התחתון; טורקיה יכולה להפסיק את יבוא הנפט מכורדיסטן בו תלויה כלכלתה. שתי המדינות עלולות גם לפעול צבאית כדי למנוע הכרזה בדבר עצמאות כורדית מעיראק.

מפת עיראק, אזורים כורדים מוכרים (כהה), אזורים שהכורדים תובעים (בהיר יותר) (תמונה: ויקימדיה)

עצמאות כורדית על הפרק

ב-25 בספטמבר קבעה הממשלה האזורית בכורדיסטן העיראקית משאל עם בדרך להכרזה על מדינה כורדית. לתוצאות המשאל יהיו השלכות על עתיד האזור

מאת אבישי ארליך

הממשלה האזורית של כורדיסטן (KRG) הכריזה כי ב-25 בספטמבר תקיים משאל עם בכורדיסטן העיראקית, הממוקמת בצפון עיראק, ובאזורים נוספים הנמצאים בשליטת המיליציות הכורדיות, הפשמרגה. במשאל יצביעו התושבים על עצמאות האזורים הכורדיים מעיראק. לתוצאות המשאל, אם אכן יתקיים, יהיו השלכות מרחיקות לכת על שלמות המדינה העיראקית. איראן וטורקיה מתנגדות למשאל, ועלולות להתערב למניעת הקמת מדינה כורדית. התערבותן תשפיע גם על מצב הכורדים במדינות אלה ובסוריה, ולפיכך גם על כלל מאזן הכוחות במזרח התיכון. הכורדים הם העם הגדול ביותר במזרח התיכון שטרם זכה בעצמאות. מניינם בין 25 ל-40 מיליון. הם דוברים מספר דיאלקטים ממשפחת השפות האיראניות; מרביתם סונים, אך ביניהם גם שיעים, עאלוים, יזידים, נוצרים ויהודים. לאחר סיום מלחמת העולם הראשונה, קריסת האימפריה העות'מנית וחלוקת המזרח התיכון מחדש, פוצלו הכורדים, בניגוד לרצונם ואולצו לחיות כמיעוטים לאומיים גדולים במדינות שונות: בטורקיה ובעיראק הם כחמישית מאוכלוסיית

סרט פוליטי ולא מיתולוגי

"סאלח, פה זה ארץ ישראל" שביים דוד דרעי הוא סרט מטלטל ומרתק. כוחו בביטול המוסכמות לגבי עיירות הפיתוח כהכרח, או כטעות לא-מכוונת

מאת יוסף לאור

"סאלח, פה זה ארץ ישראל", יוצרים: דוד דרעי, רות יובל, דורון גלעזר; בימוי: דוד דרעי; תחקיר: טליה אלוני, רנן יזרסקי; צילום: אבנר שחף, שי פוני; עריכה: יניב רייז-שפי. ישראל, 2017, 95 דקות.

דוד דרעי, רות יובל ודורון גלעזר, שזכו בפרסי הבימוי והתחקיר (דוקאביב מתעדים מערכת סדורה ושיטתית שעמדה בבסיס הקמתן ואכלוסן של יישובי

עולים שכוננו "עיירות פיתוח". המסע המתועד בסרט, מקובלנקה לירוחם, שובר מוסכמות נפוצות ומוכיח עד כמה העיסוק בנושא רלוונטי מבחינה חברתית ופוליטית. "סאלח, פה זה ארץ ישראל" ממחיש עד כמה חשובה ההיסטוריה להבנת פערים אתנו-מעמדיים בחברה הישראלית כיום. השם האירוני לקוח מסצנה בסרט "סאלח שבת" של אפרים קישון (1964) אלא שבניגוד לסרט ההוא, שם החלום הגדול הוא להגיע לשיכון ולהיגאל בארץ ישראל, כאן, בסרט הדוקומנטרי של דרעי, נשבר החלום לגמרי.

בדומה להוריהם, שניסו בלא הצלחה לעזוב את עיירת הפיתוח, התחרו דרעי וחבריו לילדות, מי יהיה ראשון לעזוב את ירוחם. עיירת העוני הזאת נוסדה בשנת 1951, אך לא קיימה שום הבטחה ל"פיתוח". דור ההורים נאבק כדי לא לרדת מהאוטובוס או האנייה. סנקציות הוטלו על אלה שנלחמו ברוע הגזרה של מדיניות "פיזור האוכלוסין"; סנקציות פיזיות, כלכליות ומשפטיות.

באחת הסצנות, אולי המצמררת ביותר בסרט כולו, מספרים היוצרים את סיפור שבירת שביבתם של עולים מהכפר דמנת במרוקו, שם נולדה אמו של הבמאי דרעי. גיורא יוספטל, מבכירי הסוכנות היהודית ולימים שר העבודה, מצוטט כך בפרוטוקול ישיבה: "תחילה ניסינו ביד רכה [...] הלווא, אנו הבאנו אנשים אלה, אנו הקובעים מקום קליטתם, עליהם ללכת לשם. אם לא ילכו, אנו אומרים להם 'אתם לא בסדר מבחינת החוק'. יש בחוק חור קטן שנותן לנו אפשרות ללחוץ עליהם. החוק אומר, אם הורים משאירים

ילדיהם תחת כיפת השמיים – הם מפקירים אותם, ואז אפשר לקחת את הילדים בכוח כדי להעניק להם קורת גג. נאמר להם, זה המקום שנקבע לכם. אם אינכם מוכנים ללכת למקום הזה, אז אינכם בסדר כלפי ילדיכם [...] אני רק יכול להודיע שגם להבא נפעל כך".

בראיון ל"חוצה ישראל" (11.6.2017) הסביר דרעי: "בילדות ובנערות אני זוכר את עצמי פריק של סיפורי עלייה, שומע את הסיפורים של ההורים שלי שוב ושוב בשולחן יום שישי. איכשהו, גדלתי עם התחושה שיש הרבה חורים בסיפור של ההורים. היום אני יכול להגיד שהם סיפרו את הסיפור ממקום פולקלוריסטי, איך שהרגלנו אותם כחברה. אני כבמאי, יושב ליד לא מעט אנשים כאלה בפרויקטים אחרים, ביקשתי לשמוע את הסיפור. כשלא ידעתי מה שהיום אני יודע, אז הם סיפרו אותו כמו שמצפים מהם לספר".

במסמכי גנזך המדינה, אותם קורא ירון לונדון, מוגדרים יהודי פולין "מערביים", ויהודי מרוקו, עיראק או תימן פעם אחר פעם מכונים "נחותים" ו"כפריים". ואולם, כאשר מתעד דרעי את נסיעתו לקובלנקה לצורך פגישה עם השכנים של משפחתו, חוזים הצופים בעיר גדולה ומפוארת, שעומדת בניגוד מוחלט לתמונות העלוכות מירוחם של שנות ה-50 וה-60.

מסיפוריהם של מרואיינים בסרט, תושבי ירוחם, עולות שוב ושוב הבטחות אנשי הסוכנות היהודית: "תהיה לכם ולילדיכם פרנסה", אך עיירות הפיתוח פיתחו בעיקר עוני. תושביהן המזרחים נשרו עד מהרה לתחתית הסולם

בא לי לצרוח.

הכלכלי; מעל לפלסטינים אזרחי המדינה, אם לומר זאת כך, אבל הרחק מתושבי הארץ הוותיקים במרכז. במקום בו הפוליטי והמיתולוגי נאבקים, בוחר דרעי בסיפור הפוליטי, בפירוק המיתולוגיה הציונית והא-פוליטית של סיפורי העלייה.

ערב סולידיות עם תיאטרון יפו

ההנהלות הציבוריות של תיאטרון יפו ותיאטרון אל-סראיא, השותפים במרכז לתיאטרון ערבי-עברי ביפו, הגיבו לאיומי הממשלה לקצץ בתקציבו בהדגישן כי הן "דוחות מכל וכל את הרדיפה הפוליטית משוללת היסוד שתיאטרון יפו נתון בה בימים האחרונים". עוד נמסר: "ההנהלות הציבוריות של שני התיאטרונים קוראות לכל נבחרי הציבור, מכל קצוות הקשת הפוליטית, המתנגדים לצנזורה מכל סוג שהוא, להשמיע את קולם בפומבי וללא היסוס בעד חופש האמנות, חופש הביטוי וערכי הדמוקרטיה בכלל, ונגד כל רדיפה פוליטית וסתימת פיות".

ביום שני, 18 בספטמבר, בשעה 20:30 ייערך ערב סולידריות ותמיכה בתיאטרון. בערב יוצג המחזה "ההודאה", מאת מוטי לרנר ובבימויו של סיני פתר, העוסק במחלוקת בין היסטוריונים באשר לביצוע טבח בתושבי הכפר הפלסטיני טנטורה במאי 1948 בידי חיילי צה"ל. לאחר ההצגה יתקיים פאנל בהשתתפות אישי ציבור בנושא חופש הביטוי בהנחיית ירון לונדון.

שביתה ב"קפה נואר"

חוגי בית עם ח"כ דב חנין

(חד"ש, הרשימה המשותפת)

הוד השרון - יום א', 17 בספטמבר, 20:00

פרדס חנה - יום ב', 18 בספטמבר, 20:30

תל-אביב (יד אליהו) - יום א', 24 בספטמבר, 20:00

להרשמה: <https://tinyurl.com/letsmeetwithdov>

מורשתו של אמיל חביבי באירוע בספריה הלאומית

ראשית כתיבתו של המנהיג הקומוניסטי והסופר הנודע אמיל חביבי (1922-1996) היא נושא האירוע "בדרכו - מורשתו רבת הפנים של אמיל חביבי", שיתקיים בספריה הלאומית בירושלים ביום ה', 14.9, בשעה 20:00. במרכז האירוע - עמדותיו הביקורתיות ושחרות השחרור הלאומי והשוויון של אמיל חביבי במאמרים וברשימות שפרסם בשני כתבי עת שיצאו לאור בפלשתינה המנדטורית בשנים 1945-1948, ואשר היו קשורים לליגה לשחרור לאומי (ארגון הקומוניסטים הערבים באותן שנים). האחד הוא הירחון "אל ר'אד", שהחל להופיע ב-1945 כביטאון של סטודנטים ואינטלקטואלים ערבים ויצא לאור בירושלים. השני הוא "אל מהמאז" הפוליטי-ספרותי בעריכתם של אמיל חביבי ועו"ד חנא נקארה, שיצא לאור בחיפה בשנת 1946. בערב ישאו דברים: ד"ר רחל יוקליס, מרוזק חלבי, פרופ' מחמד גנאים, פרופ' נסים קלדרון ויועד גנאדרי חכים (נכדתו של חביבי). בתכנית האמנותית: קורטוטקאן. הכניסה ללא תשלום בהרשמה מוקדמת באתר הספרייה.

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

חיי ישו - ברונדו דומון

1997, צרפת (צרפתית, כתוביות באנגלית)

אחרי ההקרנה תתקיים שיחה עם **אדם אבולעפיה**

מוצ"ש, 16 בספטמבר, 20:00, אחד העם 70, תל אביב

משמרת תמיכה בסרבניות

נועה גור-גולן והדס טל כלואות בשל סירובן להתגייס. התנועות מסרבות ויש גבול קוראות להצטרף למשמרת תמיכה שתתקיים מול כלא 6

שבת, 16 בספטמבר, 18:00

בשבוע הבא יפורסם גיליון "זו הדרך" מורחב לכבוד 100 שנים למהפכת אוקטובר וראש השנה

הגיליון שאחריו יופיע ב-4.10

עובדי "קפה נואר" שובתים (צילום: ועד העובדים)

בתום 14 ימי סכסוך עבודה, עליו דווח ב"זו הדרך" (23.8), שבתו בשבוע שעבר עובדי "קפה נואר" שעות מספר ועזבו את משמרותיהם. בימים שקדמו לשביתה, חילקו העובדים פלאיירים במטרה להסביר ללקוחות המסעדה את החלטתם לשבות.

"אנחנו אוהבים את המסעדה, ולכן לא נוותר ונמשיך לקרוא להנהלה להיפגש איתנו בהקדם האפשרי על מנת להגיע להסכם הוגן המסדיר את תנאי כלל העובדים", כתב המלצר דורי מייקון בעמוד הפייסבוק של המאבק בתגובה לדרישת ההנהלה לקצץ 1,500 ש"ח מכל עובד כתנאי לחתימת הסכם קיבוצי.

ביום שישי (8.9), הפגינו העובדים מול המסעדה השוכנת ברחוב אחד העם. אל ההפגנה הצטרפו כמה עשרות פעילים חברתיים, ביניהם פעילי חד"ש המלווים את המאבק ופעילי הסתדרות הנוער העובד והלומד.

חד"ש תל אביב וחד"ש יפו

לקראת שנת הבחירות המוניציפליות

סיכום ביניים ומחשבות לעתיד

בהשתתפות: ח"כ דב חנין

וחבר מועצת העיר ת"א-יפו מטעם חד"ש אמיר בדואן

יום ד', 14 בספטמבר, 20:00, השקמה 3, עג'מי, יפו

הפגנה נגד האלימות המשטרית

צעדה לתחנת משטרה ברחוב סלמה בדרישה להעמדתם לדין של האחראים להריגתו של מהדי אל-סעדי ולשינוי גישת המשטרה כלפי האזרחים הערבים

מזמינים: חד"ש יפו, חד"ש ת"א, הראביטה, ועד עג'מי, ועד ההורים המרחבי של בתי הספר, מרצ

שבת, 16 בספטמבר, 17:30, כיכר השעון, יפו